

Seriál LN - Ladislav Turek sbíral zkušenosti v Británii. Teď se opravou klávesových nástrojů žíví

Renovuje piana pro lordy i pro lidušky

Ladislav Turek umí kompletně rozebrat staré pianino nebo klavír, zjistit jeho „nemoci“ a pak nástroj sestavit znovu v takové kvalitě, že jsou skoro jako nové. Mezi jeho klienty jsou jak milionáři, tak rodiče pořizující nástroj pro své děti.

ONDŘEJ VRBA

HRADEC KRÁLOVÉ Ladislav Turek žije v Hradci Králové, kde se vyrábí světově známá pianina a klavíry firmy Petrof a produkuje se zde i značka C. Beckstein. K hudebním nástrojům měl Turek od mala blízko i proto, že v oboru pracovala i jeho matka. Na piano se v mládí také učil hrát, ale podle svých slov spíše z donucení a moc ho to nebavilo. Přesto si k tomuto klávesovému akustickému nástroji našel vztah, i když trochu oklikou. Jako nadšeného modeláře letadel ho nezaujala tolik samotná hra na nástroj, ale jeho komplexní a fascinující vnitřní mechanická konstrukce. „A tak jsem vystudoval školu hudebních nástrojů se zaměřením na stavbu klavírů a pianin,“ směje se Turek.

Po škole nastoupil na 12 let do firmy Petrof, kde dělal technika pian. V roce 2005 se však rozhodl jít sbírat zkušenosti do ciziny.

„V Petrofu to začalo být špatné, bylo málo práce. V té době jsem dostal pozvání od známých do Londýna, abych přijel. Nabídl mi bydlení, a ať si tam prý zkusím v branži najít práci. Nejdříve jsem každý den chodil na kurzy angličtiny. K tomu jsem ale rozeslal životopisy po firmách. Nakonec jsem získal kontakt na pána, který celý život dělal klavíry po celém světě. Ten mě pozval, ať se mu předvedu. Dal mi příležitost a já mu udělal jedno piano. On byl velmi spokojený, a tak zvedl telefon a vychválil mě před všemi svými známými, co mají firmy na opravy pian. Takhle jsem se dostal do Cambridge, kde mě na základě jeho referencí přijala na pozici technika pian poměrně renomovaná firma. Jako prvního cizince v její historii. Řekl jsem jim, že plánuju zůstat maximálně rok, nakonec jsem tam byl pět let,“ vypráví Turek.

V Cambridge Turek získal zkušenosti s renovací a přestavbou světově známých značek klavírů a pianin, jako je Steinway nebo Beckstein. „Dostala se mi do ruky taková piana, která jsem tady v Čechách ani neviděl. Opravoval jsem drahé nástroje pro známé osobnosti, někdy i trochu pro snoby,“ popisuje. Renovoval tak klavíry třeba pro klávesáka z kapely Uriah Heep, pro matku miliardáře Romana Abramoviče, ale i pro některé politiky nebo herce.

Práce na nástrojích různých značek rozšířila jeho know-how. „V Petrofu, kde se dělají nová pianina, jsem v podstatě dostal všechno připravené a jen to poskládal. V Anglii jsem opravoval různé staré dílky nebo prováděl i kompletní renovaci mechaniky. Každý nástroj potřebuje trochu odlišný přístup a mnohdy se musí také improvizovat. To mě hodně naučilo,“ podotýká Turek.

Ladislav Turek vystudoval obor stavba klavírů a pianin. V roce 2011 se rozhodl, že v opravách klávesových nástrojů začne podnikat.

FOTO MAFRA - RADEK KALHOUS

Už před odjezdem z Anglie se rozhodl, že po návratu domů zkusí dělat na sebe a začne podnikat. Na rozjezd mohl použít našetřené peníze z ciziny. „Tak jsem koupil pár pian s tím, že je opravím a pak prodám. Ale ukázalo se, že to není tak jednoduché. Zainvestoval jsem do dvou drahých klavírů, jejichž značky v cizině mají zvuk a dobře se prodávají, a pečlivě je opravil. Ale u nás ty značky nikdo neznal, a tak u mě už dva roky stojí a nikdo je nechce koupit. Musel jsem se proto trochu přeorientovat na český trh,“ popisuje klopotné začátky tuzemského podnikání Turek.

Musel se proto zaměřit na renovaci v Česku známých značek. „Dost lidí se vás tady nezeptá, máš doma piano, ale máš doma Petrof? Tahle značka u nás zkrátka frčí,“ dodává.

Nabídka mám pro všechny

Postupně se ale začalo dařit a byznys se úspěšně rozjel. Podařilo se mu získat zakázky na servis pro hudební školy, vedle toho průběžně investoval do odkupu starých pianin a klavírů. Ty vždy kompletně opravil, zrenovoval a pak nabídl k prodeji. „Soustředím se na širokou škálu zákazníků, abych pokryl většinu poptávky. Každý si nemůže dovolit drahý nástroj. Nedělám ta nejlevnější piana, nějaká základní kvalita musí být. Ale některé levnější modely pianin mohou poříditi rodiče svým dětem, které třeba začínají chodit do lidušky. Vedle toho mám i movitější zákazníky, kteří si mohou dovolit i klavír pro generální opravu,“ vysvětluje svou obchodní strategii Turek.

Jeho podnikání nahrává to, že

nová pianina a klavíry jsou dost drahé. „Finanční rozdíl je značný. Zatímco nové pianino od Petrofu stojí třeba 125 tisíc korun, zrekonstruované stojí polovinu, někdy i méně. Přitom po generální opravě při použití kvalitních materiálů a součástek nemusí být kvalita starých nástrojů o moc horší,“ míní Turek.

Většina zákazníků si pianina a klavíry pořizuje kvůli hraní. Ale ne všichni. „U drahých klavírů jde někdy také o prestiž. Někteří si je pořizují jako luxusní interiérové doplňky, aby se mohli pochlubit,“ poznamenává Turek. Specifickou klientelou jsou podle něj v tomto směru zejména Rusové. Mají rádi dobře vypadající, zdobená pianina, často ve vysokém lesku. „Nejlépe, aby to připomínalo nějaké to rokok,“ pobaveně dodává.

Ale i pro ty, kteří klavír vidí spíše jako designový nábytek a vlastní muzicírování neplánují, má Turek řešení. Pokud si připlatí, umí do nástroje namontovat samohrající systém. „Když na to nemá kdo hrát, jde tam zakomponovat tahle mašinka, která funguje na bázi elektromagnetů. Klavír pak hraje sám. Lidem se líbí, jak se až trochu kouzelnicky mačkají klávesy samy. V datance systému je asi 500 skladeb – od klasiky přes pop až po jazz. Není to zrovna levné, ale občas si to někdo koupí. Hlavně firmy, obchodní domy nebo movitější zákazníci, kteří chtějí mít doma něco výjimečného,“ říká hradecký podnikatel.

Vybudované kontakty v cizině Turkovi navíc občas přihrají i nějakou exotickou zakázku. „Jedním dělat servisy i do zahraničí. Takhle jsem třeba dostal za úkol opravit v Monaku klavír lorda Laidlowa, jednoho z nejbohatších Britů, na

BYZNYS žije!

Hudební nástroje

jeho soukromé luxusní lodi Lady Christine II. Tu si mimochodem od něj občas půjčuje i princ Charles,“ zmiňuje Turek.

Renovace jako skládání puzzlů

Ladislav Turek působí jako samostatný živnostník pod značkou Turek pianos. Na opravách a renovacích nástrojů však spolupracuje s dalšími zhruba pěti lidmi. A jak probíhá taková generální oprava?

„Piano nebo klavír se nejdříve musí kompletně rozebrat, všechno se musí nafotit a popsat, aby se to pak vůbec mohlo dát zpátky dohromady. Každé piano je totiž jiné, tak abych se v tom neztratil. Vše je pak potřeba pečlivě rozměřit. Korpus nástroje se musí obrousit, připravit na lak a zvolit povrchová úprava. Někdy nástroj proti původnímu designu i přebarvíme,“ popisuje Turek.

Pak přichází na řadu mechanika. „Je potřeba zkontrolovat všechny součástky. Něco jde opravit, někdy se musí všechno vyměnit. Nové dílky – dusítka nebo kladívka – se obchodnávají hlavně v Německu, kde mají téměř všechno pro široké spektrum modelů. Máme ale výhodu, že sídlíme v Hradci Králové, kde je Petrof, takže něco je možné pořídit i tady,“ pokračuje.

Často se podle originálu také nechají udělat nové struny, někdy je také nutné vyměnit obložení kláves. Když se dávají nová kladívka musí se nově udělat i intonace ná-

stroje. Na závěr nastupuje ladič a teprve pak pianino nebo klavír může do prodeje. Kompletní oprava, pokud by ji dělal jeden člověk, trvá zhruba tři měsíce.

Konkurence v oboru je podle Turka v Česku docela velká. Překupníci, kteří jen piana skupují a pak hned prodávají, do ní nepočítá. „My nechceme jen rychle vydělat, chceme prodávat nástroje v perfektní kvalitě a dáváme na ně také dvouletou záruku,“ zdůrazňuje.

Řemeslo v Česku vymírá

Ladislav Turek má pro své podnikání k dispozici dílnu ve vesnici kousek za Hradcem Králové, přimo ve městě pak má předváděcí místnost, kde si mohou zákazníci hotová piana určená k prodeji vyzkoušet. Aktuálně je v nabídce pět pianin a klavírů, v procesu opravy jich je deset.

Poptávka se v průběhu roku hodně mění. Frmol je hlavně před Vánocemi, ale třeba i před rozdáváním vysvědčení. „V těchto obdobích člověk ani pomalu nespí a dělá sedm dní v týdnu. Třeba po Novém roce je ale naopak mrtvo. To nám zase umožňuje se naplno vrhnout do oprav dalších nástrojů,“ hodnotí to Turek.

Marketing řeší hlavně přes inzertní stránky, má však i vlastní internetové stránky. Někdy půjčí klavír se zmiňovaným samohrajícím systémem do nějakého obchodního domu, což funguje jako netradiční reklama.

I na Turko podnikání nepřimo dopadá přesun těžiště klavírního trhu na východ. Podobně jako mnoha jiných tradičních výrobců, kterým se dříve dařilo zejména v Evropě, se jich ujímá Čína. Ta je v současnosti největším výrobcem i odbytištěm pian.

Asijská konkurence útočí hlavně nižší cenou. Turek však na to má svůj názor. „Z mé zkušenosti třeba Číňané, kteří mají peníze, chtějí jednoznačně nástroj z Evropy. Ta čínská kvalita není žádná sláva. Vzhledově už piana umějí udělat hezká, ale po mechanické stránce je to někdy hrůza. Používají totiž kvůli větší konkurenceschopnosti levné materiály. Evropský nástroj je na tom po třiceti letech používání často lépe než čínský po třech letech. A Číňané prostě zatím nemají v tomto oboru tradici,“ líčí.

Jenže Evropa by o svou tradici mohla brzy přijít. Konkrétně v Česku podle Turka začíná řemeslo konstrukce a oprav klavírů vymírat. „Z mladých se málokdo chce tomuto oboru začít věnovat. Starší odborníci odcházejí do důchodu a nejmladší nástupci chybějí. Ještě moje generace po dokončení školy nastupovala do Petrofu, kde byla práce. Dneska absolventi oboru vůbec nemají jistotu, že práci seženou. A aby si rozjeli třeba něco vlastního, tu praxi nejdřív nutně potřebují,“ povzdychne si Turek.

A dá se tedy opravami a renovací pianin a klavírů uživit? O číslích Turek hovořit nechce. „Snadně to není. Člověk se musí docela ohánět. Někdy člověk musí pracovat i o víkend, za rok pak autem najezdí 50 tisíc kilometrů,“ vysvětluje restaurátor.

„Není to ale jednotvárná práce, člověk je pořád v pohybu. Musím komunikovat s lidmi, což mám rád, zároveň mě baví se v těch nástrojích hrabat – seřizovat je, montovat. A vždycky mě pak také potěší, když z pořízeného renovovaného pianina má někdo upřímnou radost,“ uzavírá Turek.

Renovace pianin tak trochu připomíná modelářství, což byl Turkův dětský koníček

Klavír je složitý nástroj. Před jeho rozebráním je potřeba všechno popsat a nafotit, aby se v tom pak člověk neztratil.

Každý nástroj potřebuje trochu odlišný přístup a mnohdy se musí také improvizovat

3x FOTO MAFRA - RADEK KALHOUS